Jorralla-Abril

19

Egubena - Jueves

Bilbao, 1934

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA

...ao'kua... ...	6,00	Irko.	Iru ...
Bilbao'atazkua	7,50	"	"
Idazki-Itunmena	62,00	"	urte
Atzarrijetakuak	100,00	"	"

Beldayen itunduba

XXII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17, 1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 6.665 zenbakija

Egunekua

Bakankerijak

Mařgo baltzekuentzat doistařen ařtian (alemandařen ařtian) sořtu dan gořotua edo ikusi-eziña, bakankerija bat eztanik ezin esan leike, bakanik ezer ixatekotan, baltzen kaltez doistařak erakusten dabena, aundijenetarikua da-ta.

Dois-eřiko agindarijak, mařgo maltzari dautsen gořotuak igiřuta, euren abeřiko salokijetara eldu dira, ta areřan idoro dabezan mařgo baltzeko andrakilagañoko gustijak erakustokijetatik kentzeko aginduba emon.

Eta aginduba beterazo, ganera, saloki-erakustokijetan andrakila joștalu baltzak erakustia, mařgo zuridun abendearentzat kaltegařija dala-ta.

Orain doisteřijan aginduten daben agindari bakanen eretxiz, abenda zuriko umiei abenda baltzeko jostalubakaz jolastuten ez ei-yake laga biař, jostalu baltz areik bide dirala, abenda baltzekuentzat mařasuna sořtu leikijuela-ta.

Doistařen bakankerijok, guri, doistařak baño abenda berezijagokuak garan ařen, be, "grazija" lařegirik eztauskube egiřen.

Ordez, baña, emengo "Falange Española,,'eko zuzendarijei begiko ixango yakeze, ta onenian txalotu egingo dabez.

Txalotu, ta ganera biařba idazti zurijan idatzi. "Fascistak" España'n agintzen asten diranian, España'ko salokijetan aurkiřuko dabezan mařgo baltza dauken gauza gustijak salokijetik eta abař kentzeko aginduba emoteko.

Doistařak egiřen daben gustija, eredutzat ařtuta, España atonduteko geřtetan dabiltzanentzat izpař au, gařantzi aundikua dala uste dogu, ta euzkeraz idatziřa argiřaltzen doguna dan-ařen, Bilbao'ko "Pueblo Vasco" idazten daben idazle bakanak be irakuřiko dabela. Eta eurak irakuřiřa gero, Maeztu'tař Eřamir euzkeltzaliari (?) be bidalduko dautsela...

卐 卐 卐

Mařgo baltzeko gauza gustijak kentzen asten ba-dira, baña, ardao baltza be ardanetxietatik-eta abař, kendu egin biařko dabe.

Ardau baltza ardanetxietatik eta abař kentzia, bařiz, salokijetako erakustokijetatik andrakila baltzat kendutia baño ondoren baltzagokua ixango da... "Falange Española,,'en sařtuta dabiltzanen ařtian be, ba, ardau-baltz-zale bat baño geyago ikusten dira. Eta eurak ain maře daben gauza bat, doistař agindarijak kaltegařitzat etsiřa doisteřijetako salokijetatik jauřti dabezan andrakila baltzak baño baltzagua ixan dabe, "Falange Española,,'ekuak eleukiela jauřtiko uste dogu. Edo jauřtiřekotan, be, salokijetatik euren etxietarantz jauřtiko leukezela...

"Falange Española,,'ekuen abenda-mařasuna, euren sabel-mařasunaren onduan jařiezkero, txatxař geratuko leřeken abenda-mařasuna ixango litzake, ba, bařa baltz eta itxusi geratuko litzakena be.

Eta bařiro doistařakañe jota, orain bururatu yakun iřaune auxe egin dagigun: suba egiřeko-ta eře biař ixango daben ikatza, ¿zurija ala balatza ixango ete-da?

Abenda zurijaren aldezle puřukatubak diran doistař bakanoik, umetxubak jolastuteko darabilezan andrakila baltzetan euren abenda zurijarentzat ondoren baltza ikusten dabenezkero, suba egiřeko biař daben ikatz baltzian be ondoren zuririk ezin ikusi ixango dabe, ba, ikatz-ařtian dabilanak baltz-ikuřa beria dau-ta.

¡Emakumiak yaukek gatza!

Ingland'deko emakumiak, euren aurpegijak galantuteko mařgo berezijak eta abař erosten, eun miloi liora sautu (gastau) ei-dabez igazi dan urtian, 1933'gko. urtian, irakuřle.

Libra oneik, orain lauřlekuak daukan saneuřijaz zenbakoiztu-ezkero, 3.780.000.000'ko (iru mila ta saspireun eta larogei miloi'ko) kopuruba egiřen dabe. ¿Kopuru polita, "suma" dotoria, ezta irakuřle?

Londres'en bakařik, emakumezkuen espanak gořiřuteko saldu ziran argatz (lapiz) gořijak luzetara imiñiko ba'lira, 40 aneuřkiñeko (kilřmetro) argatzezko leřo luzia egingo ei-litzake. ¡Londres'ko emakumiak yaukek gatza...!

卐 卐 卐

Emakumezkuen gazbakotasun au, ingelandař ule-gořijen ařtian bakařik ba'litz, gaitz-erdi litzake. Baña zoritxařez, bertoko emakumezkuetan be, gazbakotasun ori ařtuten asiřa gagoz. Eta txařena dana, Emakume Abeřtzale-Batza'kuen ařtian be bai...

Ořilako lařosa gořijen mařgua dan baño gořijagoko espanen jaube diran gure euzko-emakumiak, edeř-egařijak jota Euzkadi'tik atetiko diran guzuřezko mařguakaz euren aurpegi edeřak ezeinduten asi diran aldi onetan, irakuřle, ¡nok leukezan 25 urte, soin leřdena ta zeřdena, osasun ona ta uře-txindiz ondo beteriko sakela...!

Oneik, gauza edeř gustijok, irakuřle, ¿zetarako gura dodazala uste ete-dozu, zuk? Ara, entzun; onetarakoxe bakařik: guzuřezko mařguakaz edeřtu-guran dabiltzan neska-gaugař zoruoi, jaramonik be ez egiřeko... Eta ordez, ořilako lařosa leřdenen antzian, Goikua'k espanetaratu eutsen mařgo gořidunei bakařik begiratu, ta oneřariko emakume abeřtzale zindua ta zintzuaz ezkonduteko.

Euren auřpegijak edeřtuteko eurena eztan mařgo gořiz espanetarañoko gustija mařgoztu biař dabela...! ¡Ut ortik, arin, zoro batzuk baño etzarie-ta!

卐 卐 卐

¡Eun miloi libra, 3.780.000.000 lauřleko urte baten, emakumien espanak gořiřuten...! ¡Olako zentzun bakokeririk entzuteko be...!

Olako zentzun gitxiko emakumiak daukazan abeřijak, ogi-gosia saří ixango dau, bařa gixon gixagaxuen arkondara ta bařuko janzkijetan garbiřasunik eza be.

Ingland'en olako bakankerijak jazotiak ezkauz, gu, eřetan, geure abeřirano, geure Emakume Abeřtzale-Batza'taraño sařtuta dakusgun atzeřiřaren napařei ezein ořek damoskun bero lařijořek baño.

"Pizte" eritxon gixon gixagaxo bat be, beriak eřetan eban, ba, emastiaren ixilian "pil-pil" irakiřan eguan lapikotik, atera ta, kolkuan sařtu eban buzkentz beruak. Lapikuari begiratu bat egin biař eutsala-ta sukalderatu zan emaste zintzuari, lapiko-bařuban laga eban buzketza an ez idorotiak esanerazo eutsan "¡ai ene buzkentza!"'ri, "Piztek,,'k, "neu be ořixek eřetan nau, ba, Marije"—erantzun ei-eutsan, ba.

Eta gu, be, irakuřle, geure "buzkentzak" eřetan gauz, geure emakume abeřtzalien gazbakotasunak...

URIBIŘAŘTE'TAŘ IBON.

LEKEITIO

AŘAINTZU.—Egunokaz bokarta edo antxobia ugari, pařa-pařa dakaře. Kai-aldian alaitasuna da nagusi. Arin jentia batera ta bestera ařain-kařiuan. Kabanetan be, urduri dabiltzaz lanian. Ori dala-ta, ba, uritař gustijak poz-pozik gabiltzaz. Ixan be, poztutekua da, gero.

ERIJOTZA.—Igaziriko larunbata edo sapatuan, Intxusagaří'tař Elade andera zař agurgařijaren eortzia, entiařua.

Laguntza edeřa ixan zan. Bere senidiai laguntzen dautsegu atsekabian. Otoi, irakuřle. Goyan bego.

ITZALDIJA.—Juan dan sapatuan osakuntza-itzaldi edeřa ixan genduan "Gora-Buru" aretuan, gebeko zortzi ta erdijetan.

Ařozpide'tař Jon, Bilbao'ko Gexotegi'ko sendatzale ospatsuba ixan genduan irakasle jaun. Jente asko ixan zan; eta atsegiñez urten be, berbaldija entzun eta aitu ondoren.

Itzaldijori, zetan esan bez, euzkeraz ixan zan. ¡Zirikada edeřa euzkerea ezetarako balijo eztauana dala esaten daben kirtenentzat!...

IGANDEKO JAYAK.—Sendategi-askundia zala-ta ospatu ziran jayak, ona emen labuř. Goxeko saspi ta erdijetan, jaupa edo mezia Antiguako Ama'ren altaran. Amabijetan, osategi-onespena, bedinkaziñoya; arazo ori, bertoko txaunburu agurgařijaren gain egon zan.

Ařatsaldeko orduBatetan, Batzoki'ko baratzian, bazkari edeřa "jan eben" ogetamařen batek. Ta ostian, txistu-soñuan bai dantzan edeřto egin be. Emakumien auřesku, ta abař...!

ETXE-ALDAKETA.—Ařatsaldeko bostak eta erdijetan, gure antzez-taldiak jardun eban, Gora-Buru'n; "Etxe-aldaketa" eta "Txibiribiri". Batzaldi'ko antzez-lan ori ikusten Donostia'ko "Euzkeltzaleak"-etako jaun batzuk etoři yakuzan. Jaun oneik dira Epai - maikuak. Antzezlarijak alegin egin eben... eta guk eztakigu besterik ezer. Txalo asko irabazi ebezena, bai ostera.

Gabeko bederatzijetan bařiro egin zan ařatsaldeko antzezkixun berbera. Lagunak, uři, gitxi.

MUNDAKAŘAK. —Uřengo domekan, ila onen 22'gn. mundakař abeřtzaliak yatořkuz antzeřki-jai bat egitera. Jayau "Gora-Buru,,'n ixango da, gabeko zortzi ta erdijetan.

Eřderaz eta euzkeraz antzeztuko dabe. "Ama", ekitaldi bi, bakařizketa bat, eta "Mendibetařen lařijak". Azkeneko bijok euzkeraz; lenengua gazteleraz. Orain ile bete, lekeitiař antzezlarijak Mundaka'ra juan zirianian ondo be ondo ařtu ebezen ezkero, geuk bertokuak, mundakařak ondo artzia bidezkua dala esan lei.

Ta ondo artze ori, saloya betetia da. Ba-dakixu, bai, irakuřle. Txartelak, beti lez, Batzokijan salgei.

ENDAITZ.

Euzkotar umien aldez

AMA BI

"Ama bat besterik ez da"
Euzkotař esakun zařa.

—Ikusiko den, nik esango zionat amari.

—Asko esango dion ik amari, ire ama ilda zion da.

—Zer? Zer esaten ari aiz?

—Esaten diñat ire ama ilda dagoala. Orixe besterik ez.

Julite ilda bezela gelditu da, geldi-geldirik, agoa zabalik, itzik ezin esan, biotza taupadaka.

—Nola liteke, bere ama ilda egotea, gauř goizean eskolarako erten duaneań, ain osasuntsu gelditurik?

Julite ziuř-ziuř zegoan, baña bada-ez-pada-ere atera zuan bere zuduř zapia—lau kuadroko trapu zař bat zan bera—eta ikusi zuan odolez beteta nola zegoan.

Ain zuzen goiz artan bertan bere amak, uskeri bategaitik egundoko ostikada bat emanaz mutuřez auřera bota eta zuduřakin luřa joazi zion. Augatik zuan bere zaduř-zapitxo zařa odolez betia.

Egia esan, bere ama okeřa ta gogořa zan, gaistoa ta ankeřa baña ¡bere ama bai zan! Eta gañera eriotza dan gauza izugařia ta ulergaitza... Arin-arin bere etxia joko ba'leuke?

Julite asitzen da arin-arin abiada ikarařian, eta an dijua arnasik artzeko astirik gabe, itxas-ertzeko eřitxoak dituan kale estuak ziař.

Aita pipa eřetzen ari da, bere dendamurtzilen ate auřian exerita ¡zapatagilia baita! baskeri auřetik egunero egon oi dan bezela. Neskatxoa negař batian dijoa aiten besoetara:

—Aita, aitatxo! Ama il da!

Aitak alabatxoa baretzen du. —Ez, ume, ez, amarik ez da il, sukaldean ari da bazkaria egiten. Zuaz arin, deitu dizu, ta. Gaxo ořek ařtu beař dituzu gauř ere.

Julitek ez du entzun aitak esan dionik, ama ilda dago, baña aitak ez daki oraindik nonbait.

Salto batian igaro du denda ta beste gela bat eta sařtu da sukaldera, egunero jan, noizian bein garbitu eta sařī aseřatzen ziran lekura.

¡Ene! Izan ere, ara an ama, suaren auřean koipedun paela beltz batean zerbait prejitzen.

Egunean-egunean ikusi oi duan gauza onen auřean, umeak, besoak erorita bigun-bigun dio.

—Beraz etzera il, ama?

Maritakeři ark amuřatuta bezela bira ematen du eta dio.

—Zer? ia ez al naizan il? Ago pixka baten. Eta ¡plist! ¡plast! ¡Ayek matralekoak! Bizirik zegoan bai. Bizirik eta indartsu, goizean eskolarantzean laga zuan bezela. Julite itzik esan gabe—oitua egon noski—atzera kalerantz dijua.

—Ama ikusi al dezu? dio aitak.

—Bai, aita, dio umetxoak, bere matrail gořiak erakutsiaz. Matrail ayen gořitasun eta sua osasunarena bakařik ez zala uřutira igertzen zan.

—Egia da guretzat gogoř zamařa dana eta eskua beti arin erabili beař izaten duana, baña ez du bařu txařa. Eta gañera—zion zapatagileak bere bigunkeriaz lotsatuta bezela—gañera, nik zer edo zer esango banioke, ez zinduzke gutxiago joko, baña bai diadař eta ořua geyago egin. Zer egingo degu bada?

Andria bai ete zetořen ikusteko begiratu bat bařura egin eta gero bereganatz neskatxoa ekařiaz galdatzen dio maiteki.

—Nork esan dizu zuri ama ila dezula?

—Ernestiñe k.

—Zergaitik esan dizu ba ori Ernestiñe'k?

—Ilietatik teink egin ditanean nik amari esango diotala esan diotalako.

—Zergaitik teink egin dizu ba Ernestiñe'k ilietatik?

—Neuk ere berari ori bera egin dioteleko.

Unetxo batean aitak burua atzerantza botatzen du, eta bere umetxoen ezbeař aundia gogoratzen zaionean beti samurtu oi dan bezela samurtuaz diotsa umeari.

—Entzun, usakume polit ořek, egia da lenengo ama il zala baña Ernestiñe'ri esan egiozu zuk, zuk, bi ama dituzula. Ara oř. Ez da gauza makala gero e? Besteak ama bat bakařa dute baña zuk, zuk, bi. ¡Bi!

Eta umea poztutzeařen, bere belaun gañean artu eta "Aře, aře, mandoko" erabiltzen azi zan. ¡Bi! ¡Bi! ¡Ama bi! beřezanaz.

Umea pozik zebiřen gora ta bera aitaren belaun ganean.

—Ama bi! beřesaten zion aitak. Ernestiñe'k izango du inbiria. Beste ume batzuek izaten dituzte andere bi, jostalu asko baña zuk, zuk, ama bi.

Baña umea zerbait pentzatzen azi zan. Bi ama izatea gauza aundia izan zeikean baña inbirigařia bai ete? Aitaren belaun gañetik iřist-egin eta aři aundi baten gañean exeri zan eta auxe pentzatu zuan.

—Bi ama! Bi ama izatea, bere laguntxo gustiak, igandean eleizara juateko sedazko laso edeřak buruan eramaten zituzten bitařtean, berak, beti, jai ta aste, lokaři beltz lakař arekin gogoř-gogoř iliak lotuta erabiltzea ete zan?...

Bi ama izatea, bere laguntxo gustiak bai eta berak iñoiz Berbizkunde egunean soñeko beřirik ez izatea ete zan?...

Bi ama izatea, Ernestiñe'k agiñeko miña zuanean amak magalean ařtuta euki oi zuan bezela euki ordez, berak agiñeko miña zuanean baskaldu edo apaldu gabe oera juan beař izatea ete zan?...

Bi ama! Lenengoa, il zana ezagutu nai zukean berak.

Une artan gultxurdunetan artu zuan ostikada batek, mutuřez auřera bota zuan ume gaxoa eta bat-batean entzun zuan diadař au:

—Amesetan ari al aiz? Aterako dizkiñat ba nik amesetak. Ala neskamien zai al ago? Ia maya ipintzera arin. Arin gero!

Beste zartadaren bat artu gabe libratu zanean pozik zegoan neskatxoa.

Julite altza zan malkotxo bi ařpegian bera zituala eta ixil-ixilik, sukalderantzian zion:

—Gure aita okeř dago. Ez dago ama birik. ¡Ez orixe! Ama bat besterik ez da. (1)

AŘITOKIETA.

(1) Suzanne Goldotein'ek parantzeran egindakotik euzkeratuta.

JAKINGARRIJENAK

Bart eldu ziran Donostia'ra Euzko-Abestza'ko abeslarijak, Barcelona'n gurenda andijak lořtu-ostian. Notintza pilo galantak batu ziran geltokijan eta ařerarik edeřena egin eutsen. Uriko erespatza be, uřten yaken, endoriak agindu ebalako.

卐 卐 卐

Ikeragařizko jentetza batu zan atzo Iruña'n erail dabezan Lorka-Akeřeta eta Orikain-Garrido'ren il-alořetan. Abeřtzale zintzo oneik oso mařatubak ziran eta Sosolistoen lendakari ixan zan gaste gaizkin batek erail euzan. Iruña osua agertu zan il ałořa ořeitan.

卐 卐 卐

Bizkai'ko jauřliak esan ebanez, gogoř ekin biař yake basuak eta piñudijak eřeten dabiltzanai. Zaindari bařijak ixentauko dabez ořetarako.

卐 卐 卐

Epaitetxian ixan ziran iru abertzale gaste. Orain urte bete dala, langilien opořaldijan eopetxeratu ebezan. Epaliak urte birako espetxian lepaldu gura eutsen, baña latari-aldezliak, Rugama jaunak azke-itxi biař zirala nutiłok-eta itzaldi ona egin eban. Azkenian, be, azke itxi dabez.

卐 卐 卐

Anasagasti'tař Todor txamosle edo arkitetubak itzaldi edeřa egin eban. Gai askonak erabiłi ebezan, etxekintza, ba, maxu dogu euzkotař au.

卐 卐 卐

"Liburu-Eguna,,'z itzaldi bat egingo dau Gernika'ko ikastetxian, Etxegarai'tař Bonipagi jaunak. "Etxegarai'tař Karmel'en bixitzea ta idazlanak" gaitzat autu dau.

卐 卐 卐

Olabeaga'ko koperatiban lapuřak sařtu ziran atzo ta otseňak atxiłotu-ostian, diru kutxetara jaun ziran, baña alpeřik, ezeban ezertxu idoro, ba. Ondo jantzijak ei ziran lapuřok.

卐 卐 卐

Atzo goxian eldu ziran Donostia'ra Orfeon Donostiařa'ko abeslarijak. Alkate jauna, Lařotxa ereslari ospetsuba ta abar ixan ziran geltokijan. Eresbatza be eldu zan.

卐 卐 卐

Irun'go eřijan zabalduko dabe ařain-ola bat. Orain arte sařututa egon da, baña auřenrantzian lan-egingo dabe beratan ainbat langiłek.

卐 卐 卐

Matxaria ibayan iřota agertu zan atzo Alustitza eta Bilbao'tař Mikel'en soña. Bere anaitxu bategaz urten zan kanpora ta lařapast-egiñez edo iřo zan.

卐 卐 卐

Gosaře bat egingo dautse antzezlari batzuk Varela gastiari, "Jon-gaba" antzeztija egin daulako.

卐 卐 卐

"Regget Ujsal" izpařingijak diñuanez, Austria'ko eřegiña ixan zan Zita anderak itxi dau bere Steenockerzeel gazteluba (Belgique) eta Austria'ko Warthoiz'era juan da. Izpař onek gařantzi andija dauko.

卐 卐 卐

España'ko jaurdi edo latetxian azkespena dala-ta darabilezan gora-berak amařuteko, "guillotina" delakua ontzat ařtuko dabe. Ori dala-ta Leal jauña juan yakon Epaikaritza-ministrubari ta asmo au ... du eutson.

卐 卐 卐

Eřadikalak batzařtu ziran atzo ta ... zar Alonso'ren asmo bařijak onařtu ... zan. Udal-lagidi bařija eratuko dabe ... az, bařa estaduko otseñentzako ... be.

卐 卐 卐

Belgique'ko Legion Nacional ... eratu ebazan jai batzutan, fascistařak ... euren etsayak buřuka gořija ixan ... Itzaldijan, bertan asin ziran oyuka ... tzañai, be, aufka-egin eutsen.

卐 卐 卐

"El Sol" izpařingijak Ril Robles'en ... zoera bat dakař. Eřkaljayetan egin ... antzeztaldijetara juan zan Gil Robles ... Bertan egozan Alcala Zamora eta ... Ministru batek esan eutson: ¿Zu ... Ona datořzanak eřkaldařak dirala ... ten emoten dabe.

Gil Robles'ek erantzun eutson: ... azi gura ba-dau ona etořtiak, orixe ... Beriala Alcala Zamora'ri itz ořeik ... eutsezan.

卐 卐 卐

England'eko presupuestu bařijak ... dira. Irebaztiak ixango ei-dira 721 ... ta gastubak 698 miloi. Ogeta ... miloidun ganezkea eukiko dabelakuan ... goz.

卐 卐 卐

Doumergue jaunaren gobernubak ... tso France'n bixiten itxi gura ... eřuistařari, komunisten aldez al-egin ... ualako.

卐 卐 卐

Titulesco jauna batzartu zan atzo ... eta Petain jaunakaz.

卐 卐 卐

Bucarest'en atxilotu dabez amairu ... bakaldunaren aufka jagi ziralako ... duraren bat jaři gurarik ibili dira ... nak.

卐 卐 卐

Cuba'ko ugartian ogeta lau ... "gose opořaldija" egin daroe. Zortzi ... eguna daroe ta ugarte osoko jentia ... dagoz zer jazoko dan.

卐 卐 卐

Athletic eta Madrid'ek jokatu eben ... Barcelona'ko urijan. Jokaldi ... ei-zan. Tantu biñagaz geratu ziran ... az barikuban bařiro jokatuko dabe ... garale? Orduban jakingo dogu.

Verdaguer'en Olerkijak Euzkeraz

卐

MENPEKOTASUN GOZOA

¡Josu on: bai dala astuna
pekatuaren katea!
baña au autsi ta apurtuta
beste lokaři batekin
orain naukazu lotuta.

Zure Jainko-maite-katez
lotu ninduzun bein-batez,
atsekabez-atsekabe
korionaren eztira
daraman kate legunez.

Loki lasayez ninduzun
oñaze-gurutzan lotu!
Nere Jaun-Egileari
nere anima eman nik
al ba'nio, Zure gisan,
gurutze onen besotan!

Jauregi'tař Kold...

ARRASATE

EŘEPUBLIKA EGUNA.—... egun zoragařia basora joateko. ... goiz joan ere mordo edeřak ... di batera, besteak bestera ... aldean artuta, abeřt-ale, karlista ... lista. Auek lenagoko urteetan ... vica ta gusti ospatu izan dute ... kantu ta itzaldi ta abař: ... Eta, zelan emengo eřepublikanoak ... txi diran, eřian txistulariak eta ... tzaileak besterik ez zan ia ... -jirak eta eguerdiko kontzietu ... ran. "Himno Riego" ta "Gernikako ... bola" jo zituen amaitzeko, ta ... tzuek asaře omen ziran "Himno ... baiño, "Gernikako Arbola,,'ri ... jo zizkiotelako.

EZKONTZA. — Martinez ... gazkilaria ezkondu zan ... tia'tař Edese'rekin. Eleizkizun ... eřibururik nagusienak ... egitera atera ziran. Zorionak.

BARCELONA'RA. — Euzko-... koakin batera joan dira Barcelona'ra ... ikastolako Ugarte'tař Julen'en ... pelukeria ta bere aizta. Baita ... 'tař Eukeni ta Azkoaga'tař ... Ondo ibili.

ROMA'TIK.—Ibilaldi edeřa ... ren etorita emen ikusi ditugu ... netxea'tař Miren, Azkarate'tař ... Azkoaga'ren alabak. Don Bosco'ren ... nizazioko egunean mundu ... kristauak gustien Aitari ... kuntzan goraka asi ziranean, ... tsu askoak bota izan beař ... raz ere. Ori ondo.

ELEIZKIZUNAK.—Ilerokoa ... joan dan igandean zuten ... gaste talde polita batu zan ...

Larunbatean asita ari dira ... Aita San Jose'ren bederatziurrena ... Goizean bederatzietan iru ... kantatua ta iluntzean eleizkizuna ... kin.

Datořen aste arte Jaungoikoak ... dau.

"LIBE"

Aldiz auřetik iragaři genuen arabera, "Libe,,'ren lenen-antzezkizuna Bilbao'n ospatu zan Epalaren 3'gn. "Libe" Arana-Goiri'k utzitako antzerki-gai baten izena da; operarako-edo asmatua. Au da Sota Aburto'tař Imanol'ak osotu, mamitu ta erařitu diguna orain, antzeztutzeko eran ipiñiaz.

"Oldargi" taldea ezagutzen duanak ba-daki bilbotařok gauzak aundiro, apain, ařandiz agertzen mutiłak dirala "Libe,,'n ere ez dira motz gelditu: jantzi aberats, tresnak ugari, margo-apainketa, bařen-oyalak, abař eta abař, guziok batera irudi zoragařiak biltzen zituztelarik. Bost ekitaldietan zatitua dago "Libe" zein baño zein ikusgařiagoak. Antzezkizuna atsegiñago izateařen, tarteka-marteka eresi abestuak entzun arazten dizkigute.

Irugařen ekitaldian beřiz dantzaldi polita, eztei-dantza albokarieri soñuaz joa. Anitz antzezlari bear dituan antzerkia degu "Libe": taldeka.

Antzez-lagun nagusiaz gañera, eři-glzonak, aldun, gudari, sal-erosle, itxastari, andre, mutil...

Ořenbesterañoko giza-taldeai igitu erakutsi araztea ez da eřez. Alare guziok ondo bete zituzten beren egin beařak. Bilbao'ko Euzko-Gastedi'koak izaki.

Azalekiko itxurari utziaz gayari buruz zerbait esan dezagun; alegia, "Libe" zer nolakoa dan mamiz eta soñekoaren ariak, zuta ta zeařa-nola josiak dauden. Bizkai'ko edestiaren zati bat artzen du gaitzat, XV'gařen gizaldian. Libe Bilala etxe aundiko alabak Salinas'ko konde gaztelařari ezkon-itza eman dio Abendañotařen Andima Ugarte'ko seme maitemindua ezetsirik. Eřiak ez du begi onez ikusten ezkontz ori. Bilala nagusiak beřiz ez nai alabaren biotz-aukera okertu. Ařotza etxera sartzera dijoa. Bizkai-semeak ostera etxetik uřuti itsaso bařura...

Lenengo ekitaldi ontan drama-korapiloaren mutur guziak ondo azalduak daude. Bigařen eta irugařen ekitaldiak argibide geyago emango dizkigute oraindik. Bilbao zařeko, kai ta azokako ageřaldia, egiantzez betea dago: bizi, eřikoi argitsua da. Rimski-Korsakow'en "Sadko,,'k dun kayeko irudia oroi arazten dit. Andima bizkaitař adoretsua, buřukan txapeldun, maitasunean azpiratua ordea.

Irugařenean eztei-auřegunak Bilala-Torean. Ezkontza egunez jai ikusgařiak izango dira. Dantzaldi polita, gertutzen ari dirana.

"Matxino" Bilalatařen mořoya eta kondearen zaldi-mutiłak duten elkař-izketa pařagařia ziñez. Alaitasun eta pozkarioa laster negař eta malkotan biurtzen al dira.

"Zoritxař" sorgiñak aspaldidanik igařia zuana. Bizkai'n guda susmuřa dabil. Gaztela'ko eřegearen aurka dijoa asařea. Salinas'ko kondea—Libe'ren senargaya bizkaitařen aurka erasotzen ausartuko ote da?... Laugařen ekitaldia. Gamiz'ko elizatearen zimitoria. Etxe-jaunen batzařa. Ageřaldi guren, eragikořa. Gařantzi aundiko erabakiak artu beařak dituzte. Gudatea dator; bizkaitařok sutu dira. Guda-santsoak nunaitik...

Bosgařen ekitaldia. Guda lekuko mendi muñoan gaude 1471'gařen urteko goiz batez... Su otsak oso bertan entzuten dira. Bizkai'tař guda-mutilak gori-gori buřukara doaz. Batzuek, zaurituak, bide baztereřan datzate.

Bat batean "Libe" agertzen zaigu, aingeru bezelatsu. Anai zaurituak ikusita Salinas'ko kondearenganako maitasuna, gořotu biurtu zayo. Gudate eztandaren artean Libe ta Andima auřez-auře arkitzen dira. Une artantxe maite-gařa aitortu gabe ezin utzi.

Azken-ageřaldiak, Ugarte jauregian, gudatearen ondorengo negargařiak, agertzen dizkigu. Euzkotařak garaile irten dira, egia da bañan alde batetik eta bestetik ondamen eta triskantza gogořa izanez geroz. Bilala'ko nagusia zauritua dator; Libe beřiz il zorian dakarte. Guzia, Libe'ren eriotza ta Andima garaitzalearen etořeraz amaitzen da.

Andima'ren oñaze bizia igurtzitzeařen bizkaitař gudari-talde irmo ta sendoa azaltzen da. Ura bai da Abendaño'tař Andima'ren pozkida bakařa. Ostetasun, kontraste, bikaña! Ikuskizun edeřa Zuloaga'k margotzeko diñakoa!

"Libe" zer dan ba-dakizute. Orain ene iritzian nolako ikusten dedan, esatera noa labur bederik. Lenengo lau ekitaldiak zur eta neurız ebakiak daude. Asieratik sortarazten digute kezka ta jakin-nai, pizkanaka aunditzen dijoakiguna. Neretzako bigařen eta irugařen ekitaldiak dira onenak. Azken ekitaldia ostera guzietan argal eta izunena. Libe'ren bat-bateko maitasun aldatzea ta gudatearen azalpen eta xeetasunak ez daude, ez antzerti arauz ez egiantzez egoki tajutuak. Libe'ren erio-lařiak ikusleari izuikara eman beařean aspertu arazten du. Ain da luze ta itxuragabea. Bestela ere zenbait antzez-lagunak itzaldi geitxo, lařegi esaten dituzte.

Ainbeste jardun eta bakařizketa une batzuetan alpeřik daude. Ori ezta ez ertitsua ta gutxiago euzkotařa. Ařotz-areyo ta abeřtzale sutsua izan diteke arira ez datozen esaerak sartu gabe. Egipenetatik, berez, sortu beař du abeřtzaletasunak. Erti-legez alde batera utzi beař dira alper-solas eta lore belaskak. Oař auek egiten ditut "Libe" antzeřki-lan aundia dala uste dedalako: bai gaiz, ikuskizunez eta abeřtzale legamiz. Ořengatik mingařiago zait azken utsegiteak, eřez zuzen ditezkenak, ain lan edeř eta argitsua eřañupean itxusitzea...

Zenbait gauza-kendu ta ageřaldi bat edo beste aldatuaz "Libe" gure pitxirik edeřenetako ta nun nai txalogaři izango da.

Beřesan dezagun antzezlarien lana gorengonetako izan zala. Gardeazabal andereño lirańa Libe paperean ezin obeki; orobat Ordeñana, Aretxabaleta, Zarate, abar ta abar. Margoketak Lertxundi ta G. Bilbao'renak jayoak.

Itz batean: guzioi zorionak eta batez ere Sota Aburto jaunari.

Iritzi-miritzian oař batzuek egin beařean arkitu ba'naiz ez da ořegatik txikiagoa guzuk irabazi duten gorapen eskeřon eta txalojotzea.

MATXIN-GOŘI.

("Antzerti,,'tik.)

Jesús Ostolaza
BERGARA

FABRICA DE INSIGNIAS
DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO
IKURRIÑEN OLEA

TXIKORO (ACHICORIA) BAKE

EUZKELDUN TXAPEL OLA

Boinas Elósegui
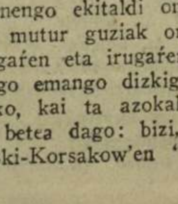
TOLOSA

INGI BILDEGIA
Papeleria del Oria
MORAIZ'TAR JOSEBA MIRENA
Teléfono, 154 TOLOSA

Donostia - FULY GERRIKUAK - Osatebaguntzatubentzat eta uřdail-jausi-duentzat